

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om principerna för god företagshälsovårdspraxis, företagshälsovårdens innehåll samt den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om principerna för god företagshälsovårdspraxis, företagshälsovårdens innehåll samt den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga (708/2013) förordningens rubrik och 1–10 §, av dem 8 och 10 § sådana de lyder delvis ändrade i förordning 1038/2021, som följer:

Statsrådets förordning

om principerna för iakttagande av god företagshälsovårdspraxis samt om den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga

1 §

Företagshälsovårdssamarbete

Arbetsgivaren och arbetstagarna eller deras representanter samt yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården ska samarbeta planmässigt och målinriktat för att genomföra lagen om företagshälsovård.

2 §

Samarbete mellan företagshälsovården och hälso- och sjukvården

Företagshälsovården ska utgående från arbetsplatsens behov samarbeta planmässigt och multidisciplinärt med den övriga social- och hälsovården och aktörer inom rehabiliteringen i enlighet med avtalet om ordnande av företagshälsovård och verksamhetsplanen för företagshälsovården.

3 §

Företagshälsovårdens verksamhetsmetoder och avtal om ordnande av företagshälsovård

Företagshälsovården ska arbeta kundorienterat, oavhängigt, etiskt, konfidentiellt, tvärvetenskapligt, multidisciplinärt och verkningsfullt.

I företagshälsovårdsverksamheten ska inom ramen för företagshälsovårdssamarbetet innefattas bedömning av arbetsplatsens behov, planering av verksamheten, uppställande av mål i verksamhetsplanen, uppföljning och utvärdering av effektiviteten samt förbättring av kvaliteten.

Tjänster som anskaffas hos en producent av företagshälsovårdstjänster ska i ett skriftligt avtal om ordnande av företagshälsovård kategoriseras som verksamhet som utgör sådan

företagshälsovård som det föreskrivs att arbetsgivaren ska ordna samt som sjukvårdstjänster och andra hälsovårdstjänster.

4 §

Genomförande

När förfaranden och metoder inom företagshälsovården väljs ska följande utredas

- 1) fysikalisk, kemisk och biologisk exponering i arbetet,
- 2) fysisk, psykisk och social belastning i arbetet och arbetsmiljön samt resursfaktorer,
- 3) arbetstagarnas hälsotillstånd, arbets- och funktionsförmåga samt resurser,
- 4) särskild risk och annan risk för ohälsa på grund av arbetstagarnas individuella egenskaper,
- 5) risk för yrkessjukdom, olycksfall eller våld på grund av arbetet,
- 6) arbetsrelaterade sjukdomar och andra sjukdomar i anslutning till arbetet,
- 7) arbetstidsarrangemang,
- 8) förändringar i arbetsförhållandena och arbetsgemenskapen,
- 9) personal- och organisationsstrukturen,
- 10) risker och men för hälsan i samband med olika former av anställningsförhållanden,
- 11) arbetsplatsens möjligheter till individuella arbetsarrangemang utifrån arbetstagarnas arbetsförmåga samt hur dessa arrangemang påverkar andra arbetstagare,
- 12) i 1–11 punkten nämnda och eventuella andra faktorer samverkan.

De omständigheter som nämns i 1 mom. ska utredas av företagshälsovården så att den som sakkunnig kan lägga fram förslag för arbetsgivaren eller en representant för denna som gäller

- 1) åtgärder och procedurer för att förbättra och utveckla arbetet, arbetsförhållandena och arbetsmetoderna samt för att förebygga risker och men för hälsan,
- 2) åtgärder som riktar sig till arbetstagarna och olika arbetstagargrupper i syfte att följa hälsotillståndet samt upprätthålla och främja hälsan och arbetsförmågan i olika skeden av arbetslivet,
- 3) utvecklande av verksamheten i arbetsgemenskapen,
- 4) god praxis för upprätthållande av arbetsförmågan, uppföljning och tidigt stöd, inklusive stöd för återgång till arbete.

När innehållet i företagshälsovården fastställs ska utredning och bedömning av riskerna i arbetet enligt 10 § i arbetarskyddslagen utnyttjas.

5 §

Plan för iakttagande av god företagshälsovårdspraxis samt uppföljning av kvalitet och effektivitet

En producent av företagshälsovårdstjänster ska ha en skriftlig plan för verksamhetens kvalitet och effektivitet och uppföljningen av dem samt för iakttagandet av god företagshälsovårdspraxis.

6 §

Utförande av arbetsplatsutredning

Planeringen av företagshälsovårdsverksamheten ska basera sig på en arbetsplatsutredning. I arbetsplatsutredningen ska det bedömas vilken betydelse för hälsan och arbetsförmågan de risker och men för hälsan, belastande faktorer och resurser har som arbetet, arbetsmiljön eller arbetsgemenskapen medför. Arbetsplatsutredningen ska genomföras med beaktande av arbetets innehåll och arbetsförhållandena med hjälp av ändamålsenliga metoder och sakkunskap.

Observationer och bedömningar som gjorts och åtgärdsförslag som getts ska antecknas i den handling som utarbetas om arbetsplatsutredningen.

En arbetsplatsutredning ska utföras för utarbetande av en verksamhetsplan när företagshälsovården inleds och för ändring eller översyn av planen när arbetsförhållandena på arbetsplatsen förändras väsentligt, utifrån information som företagshälsovården fått eller vid de tidpunkter som fastställs i företagshälsovårdens verksamhetsplan. När arbetsplatsutredningen utförs ska utredning och bedömning av riskerna i arbetet enligt 10 § i arbetarskyddslagen utnyttjas.

På gemensamma arbetsplatser ska arbetsgivarna till arbetsgivarna och företagshälsovården för de arbetstagare som arbetar på arbetsplatsen på begäran lämna sådana uppgifter som behövs för bedömning och förebyggande av de risker eller men för hälsan som arbetet medför för arbetstagarna.

7 §

Utförande av hälsoundersökning

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lagstiftningen ska arbetsgivaren ordna hälsoundersökning i enlighet med god företagshälsovårdspraxis

1) för att utreda arbetstagarens hälsotillstånd i sådant arbete eller sådan arbetsmiljö som medför särskild risk för insjuknande, och

2) för att utreda arbetstagarens arbets- och funktionsförmåga på grund av krav som beror på arbetet och som riktar sig mot hälsan.

Hälsoundersökningar i enlighet med god företagshälsovårdspraxis är utöver undersökningar enligt 1 mom. också följande behovsrelaterade undersökningar som avtalats i företagshälsovårdssamarbetet och som utförs

1) på grund av arbetstidsarrangemang,

2) på grund av hälsoeffekterna av nya tekniker, metoder och ämnen som ska tas i bruk,

3) för konstaterande av arbetstagarens hälsotillstånd och för planering av nödvändig uppföljning efter det att exponeringen upphört,

4) när arbetsuppgifterna förändras väsentligt eller i olika skeden av arbetslivet,

5) på grund av arbetstagarens hälsotillstånd, arbetsförmåga, sjukdomar eller symtom som eventuellt hänför sig till arbetet eller eventuella arbetsrelaterade sjukdomar eller symtom,

6) för att bedöma och stödja arbetstagarens möjligheter att klara sig i arbetet samt för att anpassa arbetet till arbetstagarens resurser, hälsomässiga förutsättningar och arbets- och funktionsförmåga, och

7) innan anställningen upphör för att bedöma hälsan och arbetsförmågan och utreda de hälsomässiga förutsättningarna för sysselsättning samt för att utarbeta en plan för upprätthållande av hälsan och arbetsförmågan och hänvisning till fortsatta åtgärder.

Med hjälp av en hälsoundersökning utreds hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan både genom kliniska undersökningar och genom andra ändamålsenliga tillförlitliga metoder.

Ordnandet av de hälsoundersökningar som avses i 1 mom. ska basera sig på uppgifter som framgår av arbetsplatsutredningen om risker och men för hälsan på arbetsplatsen samt om sådan särskild risk för ohälsa som arbetet och arbetsmiljön medför med beaktande av arbetstagarens individuella egenskaper.

Vid en hälsoundersökning som avses i 2 mom. ska arbetstagarens ålder, kön, individuella egenskaper, hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga beaktas som en helhet och särskilt sambandet mellan arbete och hälsa. På basis av hälsoundersökningen bedöms behovet av vägledning och rådgivning och utarbetas en personlig hälsoplan i samarbete med arbetstagaren för att stödja arbetsförmågan.

8 §

Verksamhet för bevarande av arbetstagares arbetsförmåga och utredning, bedömning, uppföljning och främjande av arbets- och funktionsförmågan samt hänvisning till rehabilitering

Verksamheten för bevarande av arbetsförmågan ska i första hand genomföras med interna åtgärder på arbetsplatsen och med tyngdpunkten lagd på förebyggande verksamhet. Arbetsgivarens åtgärder ska i ett så tidigt skede som möjligt inriktas på arbetet, arbetsarrangemangen, arbetsredskapen, arbetsmiljön, arbetsplatsen och arbetstagarens yrkeskompetens, hälsa och arbetsförmåga.

Den verksamhet för bevarande av arbetsförmågan som bedrivs av företagshälsovården baserar sig på god företagshälsovårdsspraxis, en behovsrelaterad bedömning som gjorts inom ramen för företagshälsovårdssamarbetet samt det avtal om ordnande av företagshälsovård som behandlats inom ramen för företagshälsovårdssamarbetet och verksamhetsplanen för företagshälsovården.

Arbetsgivaren ska se till att arbetstagarens arbets- och funktionsförmåga utreds, bedöms och följs upp genom att anlita yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården på det sätt som beskrivs i verksamhetsplanen. Arbetsgivaren kan ordna behovsrelaterade hälsoundersökningar enligt 7 § 2 mom. som en del av utredningen, bedömningen och uppföljningen av arbetstagarens arbets- och funktionsförmåga. I syfte att utreda och stödja arbetstagarens möjligheter att fortsätta i arbetet kan det ordnas ett samråd mellan arbetsgivaren, arbetstagaren och företagshälsovården.

Om det inte är möjligt att i tillräcklig utsträckning med interna åtgärder eller genom arrangemang inom företagshälsovårdssamarbetet stödja arbetsförmågan hos en arbetstagare med nedsatt funktionsförmåga, ska företagshälsovården ge råd i frågor som gäller vård och rehabilitering eller vid behov hänvisa arbetstagaren till vård eller rehabilitering.

Företagshälsovården ska samordna vård- och rehabiliteringsåtgärder som gäller arbetsförmåga och återgång till arbete samt följa upp och utvärdera hur åtgärderna genomförs och hur åtgärderna påverkar avtalet om ordnande av företagshälsovård och verksamhetsplanen för företagshälsovården i den omfattning som anges i planen.

9 §

Rådgivning och vägledning

Företagshälsovården ska uppskatta behovet av rådgivning och vägledning genom en arbetsplatsutredning, hälsoundersökningar eller andra metoder inom företagshälsovården. Råd, vägledning och information ska vid behov ges till arbetsgivaren, arbetstagaren, i grupp eller till arbetsplatsen. Råd, vägledning och information ska inkluderas i företagshälsovårdens verksamhetsplan och i individuella hälsoplaner.

10 §

Innehållet i rådgivning och vägledning

Yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården ska ge råd, vägledning och information till arbetsgivaren, arbetsplatsen, i grupp eller till arbetstagarna

1) om företagshälsovårdens mål och innehåll när verksamheten inleds och i olika skeden av verksamheten,

2) om de risker och men för hälsan som förekommer i arbetet och på arbetsplatsen, deras betydelse och skydd mot dem samt om första hjälpen-arrangemangen,

3) om sunda och säkra arbetsmetoder när arbetet inleds och under arbetets gång,

4) om yrkessjukdomar och olycksfall i arbetet samt förebyggande av dem,

5) om arbetsrelaterade sjukdomar och förebyggande av dem samt om annan sjukdomsfrekvens i samband med arbetet,

6) om utvecklande av arbetet, arbetsmiljön och arbetsplatsen samt upprätthållande och främjande av arbetstagarens hälsa och arbetsförmåga samt förebyggande av arbetsförmåga i olika skeden av arbetslivet,

7) om betydelsen och stärkandet av resurser som upprätthåller och främjar hälsan och arbetsförmågan,

8) om risker och men för hälsan med koppling till arbetsmetoderna, arbetsarrangemangen och arbetstiderna samt förhållandena på arbetsplatsen och förändringar i dem och om hanteringen av dessa risker och men,

9) om förebyggande och tidig identifiering av skadligt bruk av berusningsmedel, missbruksproblem och beroenden samt om vård och hänvisning till vård,

10) om förebyggande och hantering av våld, trakasserier och osakligt bemötande i samband med arbetet och

11) om företagshälsovårdssamarbetet och ordnandet av en verksamhetspraxis för upprätthållande och uppföljning av arbetsförmågan, för tidigt stöd och för återgång till arbete.

De omständigheter som avses i 1 mom. ska beaktas när en utredning om arbetstagarens arbetsbelastning lämnas.

När råd och vägledning ordnas ska företagshälsovården för sin del beakta rådgivningen gällande skydd i arbete och arbetshälsa i samband med introduktionen i arbetet och arbetshandledningen, liksom även behovet av rådgivning och vägledning då risk för arbetslöshet föreligger.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2027.

I det skriftliga avtalet om ordnande av företagshälsovård bör de tjänster som anskaffas hos en producent av företagshälsovårdstjänster kategoriseras på det sätt som avses i 3 § senast den 1 januari 2029.

Företagshälsovårdsenheter ska ha en i 5 § avsedd skriftlig plan för verksamhetens kvalitet och effektivitet och uppföljningen av dem samt för iakttagandet av god företagshälsovårdspraxis senast den 1 januari 2029.

Helsingfors den 11 juni 2026

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen

Regeringssekreterare Kaisu Ahtola